

ringskyndig, og som ogsaa er særlig skikket til den Plads derved, at han tidligere har siddet som Medlem af Bestyrelsen. Jeg har ikke følt nogen Trang til at opslaa Pladsen vakant og har heller ikke haft nogen som helst Forpligtelse til at gøre det.

Der er blevet talt adskilligt om, hvorvidt Anstalten mangler Initiativ. Det forekommer mig, at det ærede Medlem fra Nykøbing (Valdemar Olsen) pegede paa det rigtige ved at sige, at det ikke kan nytte noget at staa her og tale om, at Bestyrelsen skal være mere foretagsom eller have mere Initiativ, naar den er bundet ved Regler og Bestemmelser. Der var f. Eks. været Tale om, at Statsanstalten skulde optage Forsikring af mindre gode Liv, og der har været Tale om Kaenstiden o. s. v., men at tage Bestemelse herom ligger udenfor den Beføjelse, Statsanstalten har, og den kan ikke gøre et, uden at Lovgivningsmagten giver sit Samtykke gennem en ny Lov om Statsanstaltens Virksomhed. Jeg anser det fr rigtigt, at vi kommer til en saadan; men hvorvidt det saa vil vise sig, at Rigsdagen har nogen særlig Tilbøjelighed til at afgive noget af sin Magt, saaledes at Statsanstalten bliver stillet mere frit, end den nu er stillet, derom har jeg mine store Tvivl. Her kommer ogsaa det store Spørgsmaal frem om Forholdet mellem Statsanstalten og de private Selskaber og om, hvorvidt man vil lade Statsanstalten tage en skarp Konkurrence op med disse, hvad den vel vilde være i Stand til, hvis man vilde yde den Hjælp dertil fra Lovgivningsmagtens Side, thi det er jo klart, at den med Sten i Ryggen kan virke ret kraftigt derfor de private Virksomheder. Men det er et stort Spørgsmaal, om man ikke fra Rigsdagens Side vil være enig om, at Lovgivningsmagten skal have Haand i den med, hvorledes Statsanstalten virker, saaledes som vi har. Det plejer jo at være saadan med andre Virksomheder, som er inde under Staten, at man ønsker, at Lovgivningsmagten stadig skal kunne følge med i, hvorledes disse Virksomheder ændrer sig. Det gælder selv for de store Virksomheders Vedkommende, lad mig f. Eks. nævne Statsbanerne. Der har jo tidligere hos Lovgivningsmagten været nogen Lyst til at slippe Tøjlerne, men Rigsdagen har snart trukket Tøjlerne til sig in og vil nu have Budgetterne i deres Hænder opførte paa Finansloven. Det har været i min Tanke, naar der kom rolige Tider, at forelægge et Forslag om

Statsanstaltens Virksomhed i det hele taget. Et saadant Forslag vil ogsaa blive forelagt, men det bliver ikke i denne Samling, og maaske — og rimeligvis — da heller ikke af mig.

Det ærede Medlem fra Nykøbing mente ikke, at der vilde komme nyt Blod ind i Statsanstalten ved, at der kom et nyt Medlem ind i Bestyrelsen, og han gav for saa vidt selv Forklaringen derpaa, idet han sagde, at Anstaltens Virksomhed var saa begrænset, at et nyt Medlem i Direktionen ikke vilde kunne virke hen til, at nye Op-gaver optoges og gennemførtes uden igennem en Henstilling til Lovgivningsmagten. Men det ærede Medlem nævnedes dog, at et saadant nyt Bestyrelsesmedlem mulig kunde have noget Indseende med, hvorledes Statsanstaltens Midler anbragtes. Det forekommer mig, at det ærede Medlem her anskede over to Ting: at Kommunerne ikke fandt villigt Øre hos Statsanstalten, naar de henvendte sig til den om Laan, og dernæst, at der fra Lovgivningsmagtens Side var en Tilbøjelighed til at hente Midler fra Statsanstalten til Statskassen. Maa jeg angaaende det sidste sige, at i selve Grundreglerne for Anbringelsen af Statsanstaltens Midler er den Regel givet, at Statsobligationer kan Statsanstalten erhverve uden Finansministerens Samtykke, og herved maa man dog sige, at det er paapeget, at det er just i Statsobligationer, at Midlerne skal anbringes, thi ellers vilde man neppe have bestemt, at dertil behøves ikke Finansministeriets Samtykke, medens der til andre Anbringelser, som Statsanstalten vil skride til, kræves Finansministerens Samtykke. Jeg maa tilstaa, at jeg finder, at Statsanstalten snarere har været for lidt til Hjælp for Statskassen ved Overtagelse af Statsobligationer og lignende, end den har været for meget inde derpaa. Medens jeg har været Finansminister, har jeg en Gang henvendt mig til Statsanstalten og faaet dens Hjælp til et Statslaan, og — hvad der ikke er nogen Hemmelighed, da det har staaet omtalt i Bladene — Statsanstalten har nu tilsagt Finansministeriet sin Støtte ved Overtagelse af Statsobligationer af det nye Statslaan. Dette finder jeg rigtigt, vil jeg altsaa sige derfor det ærede Medlem. Naar Formuen er vokset til en saa overordentlig Højde, som den i dette Øjeblik er, hvad skulde der da være i Vejen for, at Staten lod en Del af de Midler, som den tiltrænger, ydes Statskassen ved Laan af Statsanstalten?

Det andet Spørgsmaal, om Kommu-